

24 Απριλίου, 1996

[ΠΙΚΗΣ, Π., ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΝΙΚΗΤΑΣ, ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΥ,
Δ/στές]

ΠΟΛΑ ΚΟΦΤΕΡΟΥ,

Εφεσείουσα-Αιτήτρια,

v.

ΑΡΧΗΣ ΛΙΜΕΝΩΝ ΚΥΠΡΟΥ,

Εφεσίβλητης-Καθ'ης η αίτηση,

(Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 1769).

-
- 5 Νομικά πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου — Αρχή Λιμένων Κύπρου (η Αρχή) — Διορισμοί/Προαγωγές — Ο περί Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμος του 1973 (Ν. 38/73) όπως τροποποιήθηκε, Άρθρο 19(2) — Παροχή εξουσίας στην Αρχή, με την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου να εκδίδει κανονισμούς για ρύθμιση θεμάτων προαγωγής — Καν. 3 του Μέρους IV της ΚΔΠ 317/82 — Απουσία θεσμικής ρύθμισης για τη διαδικασία επιλογής — Εφαρμογή των αρχών της χρηστής διοίκησης — Διακριτική ευχέρεια — Δικαστικός έλεγχος.
- 10 Νομικά πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου — Αρχή Λιμένων Κύπρου — Διορισμοί/προαγωγές — Προφορικές εξετάσεις — Αξιολόγηση υποψηφίων — Εμπιστευτικές εκθέσεις — Σύσταση διευθυντή — Απόκλιση από τη σύσταση του διευθυντή αναφορικά με την προαγωγή της εφεσείουσας σε αντίθεση με τις δύο άλλες ανθυποψήφιές της — Κατά πόσο απαιτείτο ειδική αιτιολόγηση για την απόκλιση — Αρχές που εφαρμόζονται.
- 15

- 20 Η εφεσείουσα, Γραφείας 1ης Τάξης, ήταν μιά από τις 9 υποψήφιες για πλήρωση 3 θέσεων Γραμματειακού Λειτουργού. Κρίθηκε από το Συμβούλιο της Αρχής ως καλή, σε αντίθεση με τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα που αξιολογήθηκαν ως πολύ καλές. Επίσης συστήθηκε από το διευθυντή του τμήματος, με βάση τα καθιερωμένα κριτήρια (αξία, προσόντα, αρχαιότητα) για προαγωγή μαζί με τα δύο ενδιαφερόμενα πρόσωπα. Το Συμβούλιο αφού αξιολόγησε και σύγκρινε τις υποψήφιες κατέληξε στην επιλογή τριών από αυτές μεταξύ των οποίων ήταν και τα δύο ενδιαφερόμενα πρόσωπα. Η εφεσείουσα προσέβαλε
- 25

ανεπιτυχώς την επίδικη απόφαση αναφορικά με τρεις από τις προαχθείσες. Η παρούσα έφεση στρέφεται εναντίον της πρωτόδικης απόφασης αναφορικά με την προαγωγή δύο από τις προαχθείσες, τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα στην παρούσα έφεση.

Λόγοι έφεσης:

1. Έλλειψη επαρκούς αιτιολογίας της απόκλισης του Συμβουλίου από τη σύσταση του διευθυντή του τμήματος και
2. Ύπαρξη αντινομίας στην απόφαση του Συμβουλίου που προέκυψε από τη μη υιοθέτηση της άποψης του διευθυντή αναφορικά με την εφεσείουσα, σε αντίθεση με τα δύο ενδιαφερόμενα πρόσωπα για τα οποία υιοθετήθηκε.

Η Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου απέρριψε κατά πλειοψηφία την έφεση και αποφάνθηκε ότι:

A. Υπό Αρτεμίδα Δ., συμφωνούντων και των Παπαδόπουλου Δ. και Νικολάου Δ.:

1. Είναι καλώς γνωστή αρχή του διοικητικού δικαίου πως εφόσον δεν ρυθμίζεται θεσμικά η διαδικασία επιλογής για διορισμό και προαγωγή, το διοικητικό όργανο, στην παρούσα υπόθεση το Συμβούλιο της Αρχής, οφείλει να ακολουθεί και εφαρμόζει τις αρχές της χρηστής διοίκησης. Η επιλογή της διαδικασίας εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του οργάνου και ελέγχεται από το διοικητικό δικαστήριο. Η σύσταση του διευθυντή, δεν αποτελεί ξεχωριστό θεσμοθετημένο στοιχείο επιλογής, γι' αυτό και δεν προσμετρά ως ξεχωριστό στοιχείο κρίσεως. Σε τέτοια περίπτωση η νομολογιακή αρχή για ανάγκη ειδικής αιτιολόγησης για απόκλιση από τη σύσταση του διευθυντή, δεν εφαρμόζεται.

2. Ο λόγος για απόκλιση του Συμβουλίου από τη σύσταση του διευθυντή, φαίνεται καθαρά από την αιτιολογία της απόφασης. Όπως αναφέρεται στο σχετικό πρακτικό, το Συμβούλιο συνεκτίμησε όλα τα στοιχεία που είχε ενώπιόν του, περιλαμβανομένων και των αποτελεσμάτων της προφορικής εξέτασης κατά την οποία η απόδοση της εφεσείουσας αξιολογήθηκε ως πτωχότερη των ενδιαφερομένων προσώπων. Η απόφαση του Συμβουλίου είναι νομικά ορθή και επικυρώνεται.

B. Υπό Νικήτα Δ. συμφωνούντος και του Πιχή, Π.:

1. Ο ιδιαίτερος σχολιασμός της σύστασης του διευθυντή στην απόφαση του Συμβουλίου, οδηγεί στο λογικό συμπέρασμα ότι το Συμβούλιο τη θεώρησε δείκτη της αξίας του υποψηφίου, που άσκησε ουσιαστική επίδραση στη λήψη της απόφασής του.
- 5
2. Η περίπτωση της αιτήτριας δεν μπορούσε δικαιωματικά να διαχωριστεί από τις άλλες, για τον απλό λόγο πως η σύσταση και των τριών υποψηφίων είχε το ίδιο ακριβές υπόστρωμα.
- 10
3. Η πλάνη, υπό το κράτος της οποίας λήφθηκε η απόφαση του Συμβουλίου, έγκειται στο ότι η σύσταση - όπως αναφέρεται στο σχετικό πρακτικό - δεν στηρίχθηκε μεμονωμένα στις εκθέσεις, αλλά στο ευρύτερο φάσμα κριτηρίων. Το γεγονός ότι στις προφορικές συνεντεύξεις η εφεσείουσα υστερούσε έναντι των ενδιαφερομένων μερών, δεν προβλήθηκε ως λόγος για απόκλιση από τη σύσταση, λόγος ο οποίος άλλωστε δεν θα μπορούσε εύκολα να ευσταθήσει.
- 15

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα εις βάρος της εφεσείουσας.

20

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

Πουλλή ν. Αρχής Λιμένων Κύπρου, Υπόθ. Αρ. 750/91, ημερ. 21.10.1992,

25

- Παπαϊωάννου και Άλλοι ν. Κυπριακής Δημοκρατίας (Αρ. 2) (1991) 3 Α.Α.Δ. 713.

Έφεση.

30

Έφεση εναντίον της απόφασης του Προέδρου του Ανωτάτου Δικαστηρίου (Α. Λοΐζου, Π.) που δόθηκε στις 11 Μαρτίου 1993 (Προσφυγή αρ. 575/91), με την οποία απέρριψε την προσφυγή της εφεσείουσας εναντίον της απόφασης της Αρχής Λιμένων Κύπρου για προαγωγή των ενδιαφερομένων μερών στη θέση Γραμματειακού Λειτουργού, αντί της εφεσείουσας.

35

Α. Σ. Αγγελίδης, για την Εφεσείουσα.

40

Ν. Παπαευσταθίου με κα Λυκούργου, για την Εφεσίβλητη.

Καμία εμφάνιση για τα Ενδιαφερόμενα πρόσωπα.

Cur. adv. vult.

ΠΙΚΗΣ, Π.: Την απόφαση της πλειοψηφίας, που απαρτίζουν οι δικαστές Γ. Παπαδόπουλος, Χρ. Αρτεμίδης και Γ. Νικολάου, θα δώσει ο δικαστής Χρ. Αρτεμίδης. Την απόφαση της μειοψηφίας θα δώσει ο δικαστής Σ. Νικήτας. Με αυτή συμφωνώ και εγώ.

5

ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ.: Το Συμβούλιο της Αρχής Λιμένων Κύπρου συνήλθε στις 13.5.91 για να επιλέξει τους καταλληλότερους υποψήφιους για 3 κενές θέσεις γραμματειακού λειτουργού, που σύμφωνα με τα σχέδια υπηρεσίας είναι θέση προαγωγής. Η εφεσείουσα ήταν μια από τις 9 υποψήφιες, γραφείς 1ης τάξης, αλλά δεν προήχθη. Προσέβαλε ανεπιτυχώς την επίδικη απόφαση αναφορικά με τρεις από τις προαχθείσες. Με την παρούσα έφεση επιδιώκει την ανατροπή της πρωτόδικης απόφασης περιορίζοντας την όμως σε δυο ενδιαφερόμενα πρόσωπα. Ο δικηγόρος της κάμνει δυο, βασικά, εισηγήσεις:

10

15

(α) Το Συμβούλιο δεν αιτιολόγησε επαρκώς την απόκλισή του από τη σύσταση του διευθυντή προσωπικού και διοίκησης, που ήταν ο υπεύθυνος του αρμόδιου τμήματος, στο οποίο υπαγόταν η θέση, και

20

(β) Η απόφαση του Συμβουλίου παρουσιάζει αντινομία γιατί, ενώ υιοθετεί την άποψη του διευθυντή σε σχέση με άλλες υποψήφιες διαφώνησε μ' αυτόν αναφορικά με την εφεσείουσα.

25

Η Αρχή καθιδρύθηκε με τον περί Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμο του 1973, Ν.38/73, όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα. Σύμφωνα με το άρθρο 19(1) του Νόμου η Αρχή προσλαμβάνει υπαλλήλους, όπως θεωρείται αναγκαίο για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της. Το άρθρο 19(2) παρέχει εξουσία στην Αρχή, με την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, να εκδίδει κανονισμούς που ρυθμίζουν τους όρους υπηρεσίας των υπαλλήλων και τα θέματα προαγωγής τους. Ο Κανονισμός 3, του Μέρους IV της ΚΔΠ 317/82, που είναι ο μόνος που αφορά άμεσα στα θέματα προαγωγής, προβλέπει:

30

35

"Η προαγωγή των υπαλλήλων αποφασίζεται με βάση την αξία, προσόντα και την αρχαιότητά τους, η οποία κρίνεται αφού εφαρμοστούν κατ' αναλογία οι διατάξεις του άρθρου 46 των περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμων του 1967-1981"

40

Είναι καλώς γνωστή αρχή του διοικητικού δικαίου πως, εφόσον δε ρυθμίζεται θεσμικά η διαδικασία επιλογής για διορισμό και προαγωγή, το διοικητικό όργανο, εδώ το Συμβούλιο της Αρ-

χής, οφείλει να ακολουθεί και εφαρμόζει τις αρχές της χρηστής διοίκησης. Συγκεκριμένα, έχει καθήκο να υιοθετεί τέτοια διαδικασία ώστε η έρευνα να οδηγεί στην επιλογή των καταλληλότερων υποψηφίων. Η επιλογή της διαδικασίας εναπόκειται στη
5 διακριτική ευχέρεια του οργάνου και τούτη, καθώς και τα υπόλοιπα θέματα που την αφορούν, ελέγχονται από το διοικητικό δικαστήριο.

10 Στην υπό συζήτηση περίπτωση οι υποψήφιοι για τη θέση ήταν εννιά. Το Συμβούλιο αποφάσισε να τις καλέσει σε προφορική εξέταση, που έγινε στις 13.5.91. Είχε δε ενώπιον του τους σχετικούς προσωπικούς φακέλους και τις ετήσιες εμπιστευτικές εκθέσεις. Η γενική εντύπωση του Συμβουλίου αναφορικά με την
15 επίδοση της κάθε μιας από τις υποψήφιοις καταγράφεται στα πρακτικά. Η εφεσείουσα κρίθηκε ως καλή, σε αντίθεση με τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα που αξιολογήθηκαν ως πολύ καλές. Στη συνέχεια της διαδικασίας το Συμβούλιο ζήτησε από το διευθυντή προσωπικού και διοίκησης να προβεί στις συστάσεις του, που καταγράφονται στα πρακτικά ως εξής:

20 "Ο κ. Μ. Βασιλειάδης ανέφερεν ότι, έχοντας υπόψη τους προσωπικούς φακέλους και τους φακέλους με τις ετήσιες εμπιστευτικές εκθέσεις των υποψηφίων καθώς επίσης τις πρόνοιες του σχεδίου υπηρεσίας της θέσης του Γραμματικού Λειτουργού και με βάση τα νόμιμα κριτήρια στο σύνολό
25 τους (αξία, προσόντα, αρχαιότητα) συστήνει για προαγωγή στην πιο πάνω θέση τις υποψήφιοις Κούλλα Αρέστη, Σωτηρούλλα Δημητρίου και Πόλα Κοφτερού, τις οποίες θεωρεί ως τις καταλληλότερες."

30 Το Συμβούλιο ακολούθως, όπως σημειώνεται στα πρακτικά, ασχολήθηκε με την αξιολόγηση και σύγκριση των υποψηφίων και κατέληξε στην επιλογή τριών από τις εννιά υποψήφιοις, για προαγωγή, δυο εκ των οποίων είναι τα ενδιαφερόμενα μέρη
35 στην παρούσα έφεση.

40 Ενόψει των εισηγήσεων που έγιναν από το δικηγόρο της εφεσείουσας, και που συνοψίζουμε πιο πάνω, είναι επιθυμητό να καταγράψουμε εδώ την αιτιολογία της απόφασης του Συμβουλίου.

"Στη συνέχεια το Συμβούλιο ασχολήθηκε με την αξιολόγηση και σύγκριση των υποψηφίων. Το Συμβούλιο εμελέτησε όλα τα ουσιώδη στοιχεία που είχε ενώπιόν του, το Σημείωμα 41/91, τους φακέλους με τα προσωπικά στοιχεία και τις εμπι-

στευτικές εκθέσεις των υποψηφίων για προαγωγή στη θέση του Γραμματειακού Λειτουργού, για τα χρόνια 1987, 1988 και 1989 που υπάρχουν, το σχέδιο υπηρεσίας της πιο πάνω θέσης καθώς επίσης τις ενστάσεις που υποβλήθηκαν από τις υποψήφιες Πόλα Κοφτερού και Αυγή Ντεμιρτζιάν για τις εκθέσεις τους που αφορούσαν το 1989 και τα αποτελέσματα της προφορικής εξέτασης. 5

Από την εξέταση όλων των στοιχείων που είχε ενώπιόν του, το Συμβούλιο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, ενώ δέχεται τη σύσταση του Διευθυντή Προσωπικού και Διοίκησης όσον αφορά τις δυο πρώτες υποψήφιες κ. Κούλλα Αρέστη και Σωτηρούλλα Δημητρίου δεν μπορεί, να δεχθεί τη σύσταση του Διευθυντή Προσωπικού και Διοίκησης για προαγωγή της κ. Π. Κοφτερού στην πιο πάνω θέση. Το Συμβούλιο έκρινε ότι το κριτήριο των εμπιστευτικών εκθέσεων στην προκειμένη περίπτωση, πάνω στο οποίο βασίστηκε κυρίως ο Διευθυντής Προσωπικού και Διοίκησης, δεν μπορούσε να είναι το μόνο ή το ουσιαστικό κριτήριο. Το Συμβούλιο λαμβάνοντας υπόψη όλα τα ενώπιον του ουσιαστικά στοιχεία έκρινε, με βάση τα καθιερωμένα κριτήρια στο σύνολό τους (αξία, προσόντα, αρχαιότητα), ότι η κ. Έλενα Μακρίδου είναι πιο κατάλληλη για προαγωγή στη θέση του Γραμματειακού Λειτουργού από την κ. Πόλα Κοφτερού και αποφάσισε να προαγάγει στην πιο πάνω θέση τις κ. Κούλλα Αρέστη, Σωτηρούλλα Δημητρίου και Έλενα Μακρίδου". 10
15
20
25

Έχομε ήδη πει πως ο δικαστής, Πρόεδρος τότε του Ανωτάτου Δικαστηρίου, που επελήφθη της προσφυγής πρωτοδίκως την απέρριψε. Η συζήτηση της ενώπιόν μας έφεσης έγινε πάνω σε διαφορετική βάση, αλλά περιορίστηκε σε σημεία που καλύπτονται από το αιτητικό της προσφυγής και τους λόγους έφεσης. Επισημαίνουμε στα προηγούμενα πως η διαδικασία πλήρωσης θέσεων στην Αρχή δεν είναι θεσμοθετημένη. Το Συμβούλιο, στην άσκηση των εξουσιών και αρμοδιοτήτων του, μπορεί να επιλέξει οποιαδήποτε διαδικασία που θα οδηγήσει στην ολοκλήρωση της έρευνάς του για την επιλογή του καταλληλότερου υποψήφιου, εφαρμόζοντας πάντοτε τους κανόνες χρηστής διοίκησης. Εφόσον η σύσταση του διευθυντή, δεν αποτελεί ξεχωριστό θεσμοθετημένο στοιχείο επιλογής έπεται πως δεν προσμετρά και ως ξεχωριστό στοιχείο κρίσεως. Γι' αυτό, και όταν το Συμβούλιο αποφασίσει να αποκλίνει από αυτή, δεν εφαρμόζεται η νομολογιακή αρχή, σύμφωνα με την οποία απαιτείται ειδική αιτιολόγηση της απόκλισης. 30
35
40

Εντούτοις, και ανεξάρτητα από τα πιο πάνω, η σύσταση του διευθυντή, που καταγράφεται αυτούσια στο παρόν κείμενο, βασιζόταν αποκλειστικά στα έγγραφα στοιχεία που ήταν ενώπιον του Συμβουλίου για αξιολόγηση. Ο διευθυντής απλώς τα απαριθμεί και αναφέρει πως οι συστάσεις του βασίζονται σ' αυτά. Για να μη μακρυγορούμε όμως, και επί αυτού ειδικά του σημείου, παραπέμπουμε στην απόφαση του αδελφού δικαστή Γ.Κωνσταντινίδη στην υπόθεση *Ιωάννα Πουλλή ν. Αρχής Λιμένων Κύπρου* υπόθεση 750/91, που εκδόθηκε στις 21.10.92, σχετικά με την προσφυγή άλλης υποψήφιας για τις επίδικες θέσεις, όπου εξετάζεται το ζήτημα σε αναφορά με την ίδια διοικητική απόφαση. Είναι η γνώμη μας πως η ανάλυση που γίνεται από τον αδελφό δικαστή αποτελεί ορθή διατύπωση του δικαίου.

Θα πρέπει όμως να επισημάνουμε και τούτο. Είναι πρόδηλο, από την αιτιολογία της απόφασης, γιατί το Συμβούλιο δε συμφώνησε με την άποψη του διευθυντή. Όπως αναφέρεται στο σχετικό πρακτικό, που ενθέτουμε πιο πάνω, το Συμβούλιο συνεκτίμησε όλα τα στοιχεία που είχε ενώπιόν του, περιλαμβανομένων και των αποτελεσμάτων της προφορικής εξέτασης. Έχουμε ήδη παρατηρήσει πως η απόδοση της εφεσείουσας σ' αυτή αξιολογήθηκε ως πτωχότερη των ενδιαφερομένων προσώπων. Η απόφαση επομένως του Συμβουλίου είναι νομικά άμεμπτη και επικυρώνεται.

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα εις βάρος της εφεσείουσας.

ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ.: Η απόφασή μου απηχεί και τις απόψεις του Προέδρου του Δικαστηρίου.

Η πρωτόδικη απόφαση, αντικείμενο της κρινόμενης έφεσης, επικύρωσε την προαγωγή των 3 ενδιαφερομένων υπαλλήλων της Αρχής Λιμένων Κύπρου σε θέση Γραμματειακού Λειτουργού. Ο κυριώτερος λόγος έφεσης είναι πως η Αρχή παραγνώρισε, χωρίς ειδική αιτιολογία, τη σύσταση του Διευθυντή Προσωπικού της Αρχής υπέρ της προαγωγής της εφεσείουσας. Ενώ το στοιχείο αυτό προσμέτρησε για δύο από τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα.

Άλλο θέμα, συναφές με το προηγούμενο, στο οποίο ο δικηγόρος της εφεσείουσας επίσης συγκέντρωσε τα βέλη της κριτικής του, είναι πως η εισήγηση του Διευθυντή, η οποία βασίστηκε, όπως διαπίστωσε η Αρχή, μόνο στις υπηρεσιακές εκθέσεις - που δείχνουν πως η εφεσείουσα είχε υπεροχή - ήταν πεπλανημένη. Γιατί προκύπτει αναντίρρηση από το πρακτικό πως συνεκτιμήθηκαν όλα τα νόμιμα στοιχεία. Ας λεχθεί εδώ διευκρινιστικά ότι κα-

τά τη συζήτηση η έφεση εναντίον δύο από τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα αποσύρθηκε. Και έχει απορριφθεί. Συνέχισε μόνο εναντίον της ενδιαφερόμενης Έλενας Μακρίδη, η οποία δε συστήθηκε.

Η πρωτοβάθμια απόφαση δέχθηκε τη θέση του Κωνσταντινίδη Δ., στην προσφυγή αρ. 750/91 **Ιωάννα Πουλλή ν. Αρχής Λιμένων Κύπρου**, ημερ. 21/10/92, ότι οι διατάξεις του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου αρ. 1/90, που διέπουν τις συστάσεις του προϊσταμένου τμήματος για προαγωγές, δεν ισχύουν κατ' αναλογία στην παρούσα περίπτωση. Και το σκεπτικό της: ότι ο καν. 3 της Κ.Δ.Π. 317/82, είχε προβλέψει την αναλογική εφαρμογή του προϊσχύσαντος μόνο νόμου. Συγκεκριμένα του άρθρου 46 το οποίο εν πάση περιπτώσει διείπε θέματα αρχαιότητας των υπαλλήλων στην υπηρεσία. Δεν υπήρχε δεσμευτική πρόνοια που κάλυπτε τις συστάσεις προϊσταμένου. 5
10
15

Ο δικηγόρος της Αρχής, παρόλο που προώθησε την ίδια άποψη, ουσιαστικά αναγνώρισε πως, εφόσον υιοθετήθηκε το κριτήριο της σύστασης του Διευθυντή, ήταν ορθό, σύμφωνα με τους κανόνες της χρηστής διοίκησης - και δε διαφωνούμε σε αυτό - να δικαιολογηθεί η απόκλιση ή καλύτερα η απόρριψη της σύστασής του για την εφεσείουσα. Αλλά, σύμφωνα με όσα μας είπε, αυτό έγινε. Ο πρωτόδικος δικαστής εντόπισε την απαιτούμενη αιτιολογία στο ότι ο Διευθυντής προέβη στην ενέργειά του βασιζόμενος μόνο στις εμπιστευτικές εκθέσεις της εφεσείουσας. 20
25

Ας παρακολουθήσουμε στο σημείο αυτό το ίδιο πρακτικό:

"Από την εξέταση όλων των στοιχείων που είχε ενώπιον του, το Συμβούλιο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, ενώ δέχεται την σύσταση του Διευθυντή Προσωπικού και Διοίκησης όσον αφορά τις δυο πρώτες υποψήφιες κ. Κούλλα Αρέστη και Σωτηρούλλα Δημητρίου δεν μπορεί, να δεχθεί τη σύσταση του Διευθυντή Προσωπικού και Διοίκησης για προαγωγή της κ. Π. Κοφτερού στην πιο πάνω θέση. Το Συμβούλιο έκρινε ότι το κριτήριο των εμπιστευτικών εκθέσεων στην προκειμένη περίπτωση, πάνω στο οποίο βασίστηκε κυρίως ο Διευθυντής Προσωπικού και Διοίκησης, δεν μπορούσε να είναι το μόνο ή το ουσιαστικό κριτήριο." 30
35

Ο δικηγόρος της εφεσείουσας υποστήριξε ότι είναι φανερό από το πιο πάνω απόσπασμα πως η Αρχή παρερμήνευσε όσα ανέφερε ο Διευθυντής υποπίπτοντας έτσι σε ουσιώδη πλάνη. Πέρα από αυτό δεν υπάρχει ειδική αιτιολογία που επιβάλλει σε 40

μία τέτοια περίπτωση η νομολογία. Και αναφέρθηκε σε δικαστικά προηγούμενα ερμηνευτικά των σχετικών προνοιών της προϊσχύσασας νομοθεσίας για τη δημόσια υπηρεσία.

- 5 Το κυρίαρχο επιχείρημα της Αρχής συνδέθηκε με τη φύση της σύστασης: ότι, δηλαδή, είχε ως βάση και πλαίσιο το περιεχόμενο των διοικητικών φακέλων. Συνεπώς δεν μπορούσε, σύμφωνα με την απόφαση στην υπόθεση *Νιόβη Παπαϊωάννου και Άλλοι ν. Δημοκρατίας (Αρ. 2)* (1991) 3 Α.Α.Δ. 713, να δοθεί στο στοιχείο
10 αυτό καθεστώς ανεξάρτητου παράγοντα κρίσης. Αν μάλιστα συνέβαινε κάτι τέτοιο, οριστικά οι προαγωγές θα ήταν ευάλωτες. Υιοθετήθηκαν περαιτέρω όσα σχετικά λέχθηκαν στην υπόθεση *Πουλλή*, ανωτέρω, ότι η Αρχή δεν αξιολόγησε τη σύσταση ως στοιχείο υπεροχής των δύο που διόρισε, αλλά απλώς η επιλογή της ήταν δικαιολογημένη "από τα αντικειμενικά στοιχεία που υπήρχαν".

- Όπως και νάχει το θέμα της κατ' αντιστοιχίαν εφαρμογής ή μη των νομοθετικών προνοιών που αφορούν τις συστάσεις προϊσταμένου, η έμμεση διαπίστωση του πρωτόδικου δικαστηρίου για την ανάγκη ειδικής αιτιολόγησης απομάκρυνσης από τη σύσταση, που αφορούσε την εφεσείουσα, ως συστατικού νομιμότητας της πράξης, ήταν απόλυτα ορθή. Διαφορετικά, υπό τις συνθήκες που περιγράψαμε, θα τραυματιζόταν η θεμελιώδης αρχή της χρηστής διοίκησης. Εξάλλου και στην περίπτωση που μία διοικητική πράξη δεν είναι αιτιολογητέα, αλλά η διοίκηση προθυμοποιείται να παράσχει δικαιολογία, η αιτιολογία αυτή ελέγχεται από το δικαστήριο. Διαβάζουμε σχετικά στα Πορίσματα της Νομολογίας του Σ.τ.Ε. 1929-1959 στη σελ. 189:

- 30
35 "Επί αιτιολογίας οικειοθελούς, ήτοι αιτιολογίας, ήν η Διοίκησης οικειοθελώς παραθέτει εις την πράξιν, χωρίς να είναι υπόχρεως εις τούτο, η νομολογία δέχεται, ότι και εάν ο νόμος δεν απαιτή αιτιολόγησιν της πράξεως, εφόσον αυτή φέρει ωρισμένην αιτιολογίαν, η νομιμότης αυτής υπόκειται εις τον έλεγχον του Συμβουλίου της Επικρατείας."

- 40 Θα πρόσθετα ότι υπάρχουν και αποφάσεις στις οποίες υποστηρίχθηκε το αντίθετο.

Η σύσταση είναι ένα από τα στοιχεία που διαμόρφωσε στην προκείμενη περίπτωση την απόφαση του Συμβουλίου. Το επιμαρτυρεί, κατά τρόπον που δεν επιδέχεται αμφισβήτηση, η γλώσσα του κειμένου της, όπως απεικονίζεται στο πρακτικό.

Είναι το μόνο από τα κριτήρια που σχολιάζεται ιδιαίτερα. Η σύσταση της αιτήτριας δεν έγινε αποδεκτή γιατί κρίθηκε πως ήταν μονοδιάστατη με την έννοια πως επικεντρώθηκε αποκλειστικά στις εμπιστευτικές εκθέσεις. Αν όμως, όπως έχει λεχθεί, η σύσταση του Διευθυντή δεν είχε σημασία, το πιεστικό ερώτημα είναι γιατί το Συμβούλιο επέλεξε να εντρυφήσει μόνο σε αυτό το στοιχείο. Δεν υπάρχει άλλη λογική εξήγηση παρά ότι το Συμβούλιο το θεώρησε δείκτη της αξίας του υπαλλήλου, το οποίο άσκησε ουσιαστική επίδραση στη λήψη της απόφασης.

5

10

Η περίπτωση της αιτήτριας δεν μπορούσε δικαιοκρατικά να διαχωριστεί από τις άλλες. Για τον απλό λόγο πως η σύσταση που έγινε και για τους τρεις είχε ακριβώς το ίδιο υπόστρωμα:

"Ο κ. Μ. Βασιλειάδης ανέφερεν ότι, έχοντας υπόψη τους προσωπικούς φακέλους και τους φακέλους με τις ετήσιες εμπιστευτικές εκθέσεις των υποψηφίων καθώς επίσης τις πρόνοιες του σχεδίου υπηρεσίας της θέσης του Γραμματειακού Λειτουργού και με βάση τα νόμιμα κριτήρια στο σύνολό τους (αξία, προσόντα, αρχαιότητα) συστήνει για προαγωγή στην πιο πάνω θέση τις υποψήφιες Κούλλα Αρέστη, Σωτηρούλλα Δημητρίου και Πόλα Κοφτερού, τις οποίες θεωρεί ως τις καταλληλότερες."

15

20

Το ίδιο απόσπασμα αποκαλύπτει την πλάνη υπό το κράτος της οποίας λήφθηκε η απόφαση, η οποία έγκειται στο ότι η σύσταση δε στηρίχθηκε μεμονωμένα στις εκθέσεις, αλλά στο ευρύτερο φάσμα κριτηρίων. Ας σημειωθεί ότι στις προφορικές συνεντεύξεις η εφeseίουσα αξιολογήθηκε ως καλή, ενώ η Έλενα Μακρίδη ως πολύ καλή. Χωρίς αυτό να έχει προβληθεί ως λόγος για την απόκλιση από τη σύσταση. Άλλωστε μία τέτοια πρόταση δύσκολα θα μπορούσε να ευδοκιμήσει.

25

30

Επομένως η έφεση πρέπει να γίνει δεκτή. Η εκκαλούμενη απόφαση και η επίδικη διοικητική ακυρώνονται. Με έξοδα υπέρ της εφeseίουσας. Διευκρινίζεται ότι μετά την απόσυρση της έφεσης, η ακύρωση αυτή αφορά μόνο την προαγωγή της Έλενας Μακρίδη.

35

Η έφεση απορρίπτεται κατά πλειοψηφία, με έξοδα εις βάρος της εφeseίουσας.